

Les conseqüències polítiques dels judicis a l'antiga cúpula d'Unió Mallorquina comencen a ser assumides pels seus antics aliats. Tots tres –PP, PSOE i PSM (avui Més)– intenten desmarcar-se com sigui dels antics pactes amb el partit que presidiren Maria Antònia Munar, Miquel Nadal i Miquel Àngel Flaquer en els anys en els quals es cometeren les irregularitats ara investigades i jutjades. Els partits que avui tenen tota la representació dels ciutadans abominen el qui fou el seu aliat preferencial, tot i que no demanen expressament perdó a pesar que tots ells pactaren en un moment o en un altre que UM fes el que volgués al Consell. Avui, el record d'aquell tipus de pacte els crema.

El codi ètic del Consell. En un acte d'insòlit consens en la vida política mallorquina i balear, PP, PSOE i Més rubricaren el passat 20 de juny el que anomenen codi ètic del Consell de Mallorca. Es tracta d'un acord consensuat, a instàncies de la presidenta Maria Salom, del PP, pel qual es farà públic –en paraules de la presidenta– “cada cèntim que es gasta la institució” a través d'Internet. És a dir que l'accés dels ciutadans a la informació serà “absoluta”, sense filtres. A això es comprometeren les tres forces. Cosa revolucionària, si més no per als paràmetres illencs, si es compleix.

En conjunt, aquest codi obliga tots els electes i càrrecs nomenats del Consell a fer públic a principi i final del mandat la declaració de béns i activitats que els proporcionin ingressos econòmics, de tal manera que així el ciutadà podrà comparar què tenien en començar el mandat i què tenen en acabar-lo. Aquesta declaració haurà d'anar acompanyada de la de renda –IRPF– dels anys en què estiguin a la institució. Tot això es penjarà a la web del Consell per a coneixement públic. Així mateix s'hi publicaran els sous i ingressos generals –diètes, etc.– que rebin tots els càrrecs –electes i els nomenats–, i també –amb caràcter trimestral– les despeses de publicitat de la institució, i de protocol i de representació de tots els càrrecs que en tinguin. La web acollirà totes les agendes públiques dels membres de la institució i l'ús exacte que facin dels cotxes oficials aquells que tinguin dret

Rebuig del passat

A instàncies de la presidenta del Consell mallorquí, Maria Salom (a la foto), PP, PSOE i Més han aprovat el codi ètic de la institució per trencar amb el passat de corrupció.

Els antics aliats d'UM fan acte de contrició per raó dels pactes que firmaren amb el partit de Maria Antònia Munar.

a usar-los. Tots i cada un dels viatges oficials seran explicats: finalitat perseguida, persones que els han realitzat i

el cost que han suposat. Els regals que rebin els membres del Consell seran de la institució i tots figuraran en un

registre *ad hoc*. Totes les subvencions i ajudes en general que es donin seran publicades amb els beneficiaris i els criteris d'adjudicació. Finalment, tot contracte formalitzat amb proveïdors també serà de coneixement públic. En conjunt, es tracta d'un acord de transparència insòlit en la vida política balear. I tan al detall que, si es compleix, serà del tot una novetat en el panorama polític general.

Per assegurar-ne el compliment es crearà una comissió formada per un membre del govern de la institució i un representant de cada un dels tres partits del Consell, com també hi seran presents l'intendent i el secretari general del Consell –càrrecs orgànics, funcionaris– que tindran veu però no vot. Aquesta comissió serà la que determinarà quan algú no compleixi el codi i recomanarà les mesures que calgui per a obligar a complir-lo o, si escau, per a sancionar-lo.

La presidenta Maria Salom no intentà dissimular la raó política de profunditat que ha animat el consens que ha donat llum al codi. "Això és la primera passa per a netejar la imatge de la institució". Una imatge que "està contaminada per anys de corrupció i d'escàndols", digué en referència als anys de govern en exclusiva d'UM. Salom deixà clar que el codi "només és una primera passa" perquè "per a guanyar credibilitat hem de ser absolutament transparents i només llavors, amb el temps, començarem a recuperar la confiança dels ciutadans". Es mostrà orgullosa que "les diferents forces [representades en el Consell: PP, PSOE i Més] hàgim deixat al marge les diferències ideològiques i polítiques" per "posar-nos d'acord" amb la necessitat de "netejar" la institució.

Tallafocs amb el passat. La raó política del codi ètic esmentat és, com reconeixia Salom, la vergonya que per a les tres forces presents ara al Consell representa el passat. Totes tres pactaren amb Unió Mallorquina, la cúpula de la qual està asseguda al banc dels acusats pel cas *Can Domenge*, que tracta de la venda suposadament irregular per part del Consell d'un terreny a Palma perquè s'hi construís una promoció d'habitatges d'ultraluxe. No és l'únic cas de suposada corrupció pel qual els

Tant el PP com el PSOE com el PSM (avui Més) pactaren amb UM durant els anys en què fou presidida per Maria Antònia Munar, Miquel Nadal i Miquel Àngel Flaquer, avui tot tres encausats per corrupció (a la foto, a l'últim judici, Palma).

màxims dirigents d'UM entre 2003 i 2009 –Munar, Nadal i Flaquer, entre d'altres– s'han assegut o s'asseuran al banc dels acusats. Com és conegut, Nadal i Munar ja han estat condemnats en un cas i a tots dos, així com a més ex-dirigents –per exemple, Bartomeu Vicens, avui a la presó– del partit ja desaparegut, els esperen més judicis.

Els anys en què es cometeren les malifetes UM governà el Consell de Mallorca fent el que volia gràcies als pactes que segellà tant amb l'esquerra com amb la dreta i el nacionalisme.

El 1999, el PSOE, PSM, Esquerra Unida i Els Verds pactaren amb UM que Munar i els seus governarien el PP tots sols. No contenta amb això, Maria Antònia Munar aconseguí que Francesc Antich –aleshores president del Govern i secretari general del PSIB-PSOE– li acceptés aprovar en el Parlament la llei de consells que a la pràctica creava una doble naturalesa jurídica i política per als ens insulars, que així passaven a ser part diputacions insulars, com ja eren, i part institucions autonòmiques. D'aquesta manera podien engeixar-se molt en competències i, sobretot, en pressupostos. Per qüestió de magnitud, el de Mallorca, com és bo d'entendre, era el que més potencial de creixement absolut tenia. I pel cas del de Mallorca justament s'alçaren algunes, poques, veus crítiques contra el que consideraven un absurd, perquè es

convertia les comissions de govern en quelcom aproximat a un govern autonòmic sense, però, tenir els sistemes de control d'un Parlament, la qual cosa podria facilitar abusos. Fins i tot dins del PSOE hi hagué certa resistència a aprovar la llei. Però com que UM feia *casus belli* de la possible no aprovació, i hauria pogut fer caure el govern, s'hi plegaren tots, tant els socialistes com la resta de socis: PSM, Esquerra Unida i Verds. La llei s'aprovà el 2002.

A les eleccions de 2003 el PP obtenia majoria absoluta al Parlament però no al Consell mallorquí. I aleshores Jaume Matas –president del partit conservador– pactà amb Maria Antònia Munar que UM li donaria suport –malgrat no necessitar-lo– al Parlament i, a canvi, el PP votaria sempre cegament, sordament i mudament el que decidís UM en el Consell. A la pràctica, doncs, Munar i els seus –amb només tres escons sobre 33, igual que en l'anterior mandat– continuaven governant la institució fent el que volien.

Foren vuit anys (1999-2007) durant els quals, gràcies als pactes amb l'esquerra i el nacionalisme i amb la dreta, i també gràcies a la llei de Consells, UM va governar en exclusiva el Consell a pesar de la seva migrada representació. La institució arribà a tenir un pes polític enorme. Foren els anys del *munarat*, de l'esplendor política de *sa princesa* Munar, que deia que el seu Consell era "el vertader govern dels mallorquins". Feia i desfeia el que volia sense que ningú s'atrevis a contradir-la. La sensació d'impunitat que devia tenir era tan desorbitada que es permetia fins i tot intentar tancar la boca –o l'ordinador, si esqueia– de periodistes que considerava que no li retien el degut vassallatge. I, és clar, gestionava sense atendre a res que no fos la seva voluntat.

D'aquells anys ara se'n coneixen els detalls. Uns detalls que han conduït Munar i la seva més alta cort al banc dels acusats. Mentrestant, els qui crearen aquell *munarat* –PP, PSOE i Més– intenten ara fer-se perdonar el *pecat* mitjançant el codi ètic del Consell de Mallorca.

Miquel Payeras